

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 9C/69/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8115204033
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 10. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Sikorjak
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2015:8115204033.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov samosudcom JUDr. Rastislavom Sikorjakom v právnej veci žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, Žilina, IČO: 31 575 951, zastúpeného P. K. C., proti žalovanému: Q. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. XX, V., o zaplatenie 2 709,76 € s prísl., takto

rozhodol:

Konanie zastavuje v časti o zaplatenie poplatkov vo výške 89,14 €.

I. Žalobu zamieťa.

II. Žalobca nemá právo na náhradu trov konania a žalovanému náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Návrhom došlým súdu dňa 20.02.2015 sa žalobca domáhal na žalovanom zaplatenia

? istiny - 20709,76 €,
? úrokov - 182,09 €,
? úrokov z omeškania - 4,20 €,
? úrokov vo výške 17,30 % ročne zo sumy 2709,76 od 05.06.2012 do zaplatenia,
? úrokov z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 2709,76 € a zo sumy 182,09 € od 05.06.2012 do zaplatenia,
? poplatky 89,14 € (konanie zastavené podľa § 96 O.s.p. z dôvodu späťvzatia náruhu žalobcom v tejto časti),

na tom skutkovom základe, že so žalovaným uzavrel zmluvu o úvere, pričom žalovaný poskytnutý úver riadne a včas nevrátil.

Žalovaný sa k predmetu konania nevyjadril.

Žalovaný požiadal súd o odročenie pojednávania z dôvodu účasti na zahraničnej pracovnej ceste. Tejto žiadosti súd nevyhovel, nakoľko tento v zásade dôvod na odročenie pojednávania, žalovaný žiadnym spôsobom nepreukázal.

Súd rozhodol na pojednávaní konanom dňa 15.10.2015 v neprítomnosti účastníkov konania, na ktorom vykonal dokazovanie obsahom listín predložených žalobcom a zistil nasledujúce:

Prima banka ako veriteľ uzavrela dňa 08.04.2011 so žalovaným ako dlžníkom Úverovú zmluvu č. 40/253/11 za nasledujúcich podmienok:

- výška úveru 3000 €,
- lehota splatnosti do 15.01.2018,

- mesačná anuitná splátka 75,04 €,
- počet splátok 60,
- výška úrokovej sadzby 17,30 % p.a.,
- RPMN 21,31 % p.a.

Na základe vykonaného dokazovania má súd za preukázané, že žalobca poskytol žalovanému spotrebiteľský úver v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Žalovaný si povinnosti vyplývajúce zo zmluvy o úvere neplnil riadne a včas, preto žalobca z dôvodu omeškania žalovanej s platením splátok pristúpil k tzv. predčasnému zosplatneniu úveru.

Listom zo dňa 14.08.2015 vyzval súd žalobcu okrem iného, aby

- uviedol kde v zmluve sa nachádza náležitosť podľa § 9 ods.2 písm.k) zákona č. 129/2010 Z.z., teda rozpis každej splátky na istinu, úrok a poplatky.
- zaslal súdu rozpis všetkých splátok na istinu, úroky a poplatky,
- preukázal, že pred zosplatnením úveru bolo postupované podľa § 53 ods.9 Občianskeho zákonníka (doručenie upozorňujúcej výzvy žalovanému),
- zaslal súdu doklady, na základe ktorých overoval bonitu žalovaného.

Na požiadavky uvedené v bode a), b) žalobca nereagoval.

Na požiadavku uvedenú v bode c) žalobca uviedol, že upomienky zasielal žalovanému obyčajnou poštou.

Na požiadavku uvedenú v bode d) žalobca uviedol, že postupoval pri overení bonity štandardným spôsobom (overenie príjmu v sociálnej poisťovni, internom registri neplatičov, centrálnom bankovom registri). Žiadne lustračné výstupy z uvedených registrov žalobca nepreukázal.

Výzvou zo dňa 14.08.2015, súd žalobcovi zároveň oznámil, že v prípade, ak nepreukáže splnenie podmienok podľa § 53 ods.9 Občianskeho zákonníka, bude sa vychádzať z toho, že k platnému predčasnému zosplatneniu úveru nedošlo.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného má súd za to, že k predčasnému zosplatneniu úveru a teda k strate výhody splátok u dlžníka - žalovaného nedošlo, z dôvodu nedodržania postupu podľa § 53 ods.9 Občianskeho zákonníka (Ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.). Doručenie upozornenia na možné zosplatnenie úveru z dôvodu omeškania s jeho splácaním totiž žalobca súdu nepreukázal. Súd zastáva názor, že dôležité písomnosti (ktorou je nepochybne aj výzva predchádzajúca zosplatneniu a zosplatnenie umožňujúca) je potrebné zasielať s doručenkou, aby ich doručenie bolo možné v prípade sporu preukázať. V prejednávanej veci žalobca súdu nepreukázal ani len odoslanie takejto písomnosti na adresu žalovaného.

Bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru

Podľa § 1 ods.2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov - Spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 2 písm.d) zákona č. 129/2010 Z.z. - zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 9 ods.2 zákona č. 129/2010 Z.z. - Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia.

Podľa § 11 ods.1 písm.a) zákona č. 129/2010 Z.z. - Poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1.

KS v Trnave, sp. 10Co/158/2013 zo dňa 18.02.2014 - Zmluva o spotrebiteľskom úvere totiž okrem všeobecných náležitostí (odkaz na § 43 O. z. - pozn. odvolacieho súdu i priamo v zákonom ustanovení) musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov; treba mať za to, že takéto náležitosti sú obligatónnymi (povinnými), s následkom v podobe považovania poskytnutého úveru za úver bezúročný a bez poplatkov (v prípade absencie uvedených náležitostí). Nemôže tak byť žiadnej pochybnosti o tom, že povinnými náležitosťami zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa úpravy platnej v čase uzavretia zmluvy z prejednávanej veci bolo tiež uvedenie výšky, počtu a termínov splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Primárnemu účelu právnej úpravy normami spotrebiteľského práva potom zodpovedá len taký výklad ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k/ Zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorý každý z atribútov vyjadrených v zákone slovami „výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“ viaže ku každej z tam uvedených zložiek spotrebiteľského úveru majúceho sa v konečnom dôsledku zaplatiť, teda ako k istine, tak i k úrokom a tiež k prípadným iným poplatkom. Naplneniu uvedeného účelu preto nemôže učiniť zadosť zmluva neobsahujúca aj vyčíslenie výšky splátok istiny, úrokov a iných poplatkov (u každej takejto čiastkovej položky), čo je navzdory odchylnosti takejto (úpravy úročenia spotrebiteľských úverov od úročenia úverov všeobecne) práve dôkazom zvýšenej pozornosti venovanej ochrane spotrebiteľa, ktorý by takto nemal byť pri rozhodovaní sa, či zmluvu uzavrie, zavádzaný ani problematickým údajom o úrokoch, z ktorého nebude schopný vyvodiť, aké bude skutočné navýšenie sumy reálne mu poskytnutej a teda i celková cena, za ktorú si požičiava a ktorú takto bude povinný veriteľovi vrátiť.

KS v Prešove, sp. zn. 7Co/220/2014 zo dňa 27.11.2014 - Jednou z náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyplývajúcou z ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z. z. je i to, že táto zmluva musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia. V zmluve absentuje rozlíšenie jednotlivých splátok na istinu, úroky a iné poplatky a je v nej uvedená len jednotná suma splátky bez tohto rozlíšenia. Tento nedostatok spôsobuje, že spotrebiteľský úver sa posudzuje ako bezúročný a bez poplatkov. Tieto zistenia zo strany žalovaného v jeho opravnom prostriedku vôbec spochybnené neboli. Preto aj za predpokladu platného dojednania výšky úrokov pre absenciu jednej z náležitostí vyžadovanej ustanovením § 11 ods. 1 písm. a/ zákona č. 129/2010 Z. z. žalovanému nevzniklo právo na úroky dohodnuté v zmluve. Ak žalobca zaplatil i úroky, na ktoré žalovanému právo nevzniklo, na strane tohto účastníka minimálne vzniklo bezdôvodné obohatenie plnením bez právneho dôvodu podľa ustanovenia § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

KS v Trnave sp. zn. 10CoE/313/2010 - každý z atribútov vyjadrený v zákone slovami suma, počet a termíny splátok sa viaže ku každej z tam uvedených zložiek spotrebiteľského úveru, majúceho sa v konečnom dôsledku zaplatiť, teda ako k istine, tak i k úrokom a tiež prípadne iným poplatkom. Je teda zrejmé, že predložená Úverová zmluva žiadne takéto rozčlenenie neobsahuje, preto aj z tohto dôvodu je táto Úverová zmluva bezúročná a bez poplatkov.

KS v Trenčíne sp. zn. 6Co/523/2014 - Účelu úpravy spotrebiteľského práva (ktorým je zrozumiteľnosť pre spotrebiteľa a jeho ochrana ako slabšieho účastníka právneho vzťahu) zodpovedá len taký výklad ustanovenia § 4 ods. 2 písm. i/ zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorý každý z údajov vyjadrených v zákone slovami „výška, počet a termíny splátok“ viaže ku každej z tam uvedených položiek teda ako k istine, tak i k úrokom a tiež k poplatkom. Uvedený účel nespĺňa zmluva, ktorá neobsahuje aj vyčíslenie výšky splátok istiny, výšky splátok úrokov a výšky splátok iných poplatkov (u každej takejto čiastkovej položky). Len takýto výklad požiadavky zákona spĺňa účel spotrebiteľského práva to zvýšená pozornosť venovaná ochrane spotrebiteľa (ktorý by takto nemal byť zavádzaný ani problematickým údajom o úrokoch, z ktorého nebude schopný vyvodiť, aké bude zavádzaný ani problematickým údajom o úrokoch, z ktorého nebude schopný vyvodiť, aké bude skutočné navýšenie sumy poskytnutého úveru a teda i celková cena, za ktorú si požičiava a ktorú takto bude povinný veriteľovi vrátiť).

Keďže žalobcom predložená úverová zmluva neobsahuje rozpis splátok na ich jednotlivé súčasti, je poskytnutý úver bez úrokov a bez poplatkov.

Skúmanie bonity žalovaného.

Podľa § 7 zákona č. 129/2010 Z.z.

Ods.1 - Veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Povinnosť podľa prvej vety sa považuje za splnenú, ak je splatenie spotrebiteľského úveru v celom rozsahu zabezpečené peňažnými prostriedkami alebo cennými papiermi; tým nie je dotknuté ustanovenie § 17 ods. 3 <<https://www.slov-lex.sk/static/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20111201.html>>.

Ods.2 - Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom

Podľa § 11 ods.2 zákona č. 129/2010 Z.z. - Ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20150930?ucinnost=01.05.2011>>, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru.

Výzvou zo dňa 14.08.2015 požiadal súd žalobcu o zaslanie dokladov, na základe ktorých bola preverovaná bonita žalovaného.

Keďže žalobca súdu žiadne doklady nezaslal a nepreukázal ani lustráciu v registroch dlžníkov, nemožno u neho hovoriť o konaní s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods.1, čoho následkom je neplatnosť predčasného zosplatenia úveru.

Nepriznanie plnenia

Vyššie uvedené závery o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru ako aj o neplatnosti predčasného zosplatenia znamenajú, že žalobca by mal právo na zaplatenie istiny dlžnej ku dňu rozhodovania súdu. Za týmto účelom však bolo potrebné, aby súd mal k dispozícii rozpis splátok na istinu, úroky a poplatky, z ktorého by zistil aká istina je dlžná ku dňu jeho rozhodovania, s akou istinou bol žalobca v omeškaní.

Tým, že žalobca súdu neoznámil rozpis jednotlivých splátok na istinu, úroky a poplatky, sám zavinil, že súd nemohol jeho žalobe v prípadne dôvodnej časti vyhovieť, nakoľko nebolo možné zistiť aká je suma istiny v jednotlivých nezaplatených splátkach a teda aká je dlžná suma istiny a úrokov z omeškania ku dňu jeho rozhodovania.

K prejednávanej veci súd ešte uvádza:

Podľa § 101 O.s.p. účastníci sú povinní prispieť k tomu, aby sa dosiahol účel konania najmä tým, že pravdivo a úplne opíšu všetky potrebné skutočnosti, označia dôkazné prostriedky a že dbajú na pokyny súdu.

Podľa § 120 ods. 1 O.s.p. účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

Uvedené ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku upravujú tzv. procesné bremená, resp. povinnosti, a to povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť.

Bremeno tvrdenia spočíva v tom, že účastník, ktorý má povinnosť tvrdenia, nesie tiež zodpovednosť za to, že sa súd skutočne potrebnú rozhodnú skutočnosť dozvie. Ak toto bremeno neunesie, prejaví sa to z jeho strany negatívne na výsledku sporu.

Dôkazná povinnosť je povinnosť účastníka označiť dôkazné prostriedky k preukázaniu tvrdených skutočností. Táto povinnosť je sprevádzaná inštitútom dôkazného bremena spočívajúceho v povinnosti dokazovať skutkové okolnosti predpokladané právnou normou, na základe ktorej účastník uplatňuje deklarované právo. Pokiaľ sa mu to nepodarí a dôkazné bremeno neunesie, prejaví sa to v procesnej rovine v podobe neúspechu v spore. Dôkazné bremeno vždy zaťažuje toho účastníka, ktorý má v konečnej fáze procesu dokázať pravdivosť určitého tvrdenia, ktorým odôvodňuje svoj návrh prednesený súdu. Odporcu dôkazné bremeno, ani bremeno tvrdenia nezaťažujú vtedy, ak iba žiada nevyhovieť návrhu.

V civilnom procese platí ďalej tzv. prejednacía zásada. Vo všeobecnosti podľa tejto zásady je záležitosťou procesných strán, aké predložia skutkové podklady, vrátane dôkazov. Tvrdiť skutočnosti rozhodujúce pre posúdenie veci a navrhovať dôkazy tieto skutočnosti podporujúce je tak výlučne vecou účastníkov konania a každá zo strán nesie procesnú zodpovednosť za to, že svojimi tvrdeniami vnesie do procesu ten skutkový materiál, ktorý bude v súlade s jej procesnými záujmami. Úspech v spore je možný len za náležitej podpory legitímnosti nárokov prostredníctvom dôkazov, ktoré strany predložia. Súd je oprávnený založiť rozhodnutie na skutočnostiach predložených procesnými stranami, a to, čo strany nepredložia, nemôže brať za základ pre svoje rozhodovanie. Účastníkom konania teda hrozí pri nesplnení dôkaznej povinnosti a pri neunesení dôkazného bremena, opierajúc sa o pravidlo „idem est non esse aut non probari“ (čo nie je dokázané, neexistuje), nepriaznivé rozhodnutie vo veci samej. Dôkazné bremeno je teda inštitútom procesného práva, ktoré stíha toho účastníka, v ktorého záujme je aby určitá skutočnosť rozhodná podľa hmotného práva a účastníkom tvrdená bola v konaní skutočne preukázaná. Pravým zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu vydať rozhodnutie i v tých prípadoch, keď určitá skutočnosť pre spor rozhodná dokázaná nebola, teda keď si súd nemôže urobiť záver o tom, že určitá skutočnosť je alebo nie je pravdivá. Dôkazné bremeno je teda inštitútom, ktorý súdu umožňuje rozhodnúť v tzv. dôkaznej núdzi.

V prejednávanej veci žalobca napriek výslovnej požiadavke súdu na predloženie dôkazov v jeho prospech, tomuto nevyhovel, čím sám výlučne spôsobil, že žalobe nebolo možné vyhovieť, aj keď by sa to čiastočne javilo ako dôvodné.

Ak teda banka vystupuje v postavení žalobcu, musí rovnako ako každý iný veriteľ uplatňujúci peňažný nárok, dôvodnosť tohto nároku do posledného centu preukázať. Zároveň súd vyjadruje počudovanie nad tým, že žalobcovi spôsobuje problémy preukázať odôvodnenosť uplatneného nároku, napriek poučeniu súdu o jeho právnom názore a o tom aké listiny predložiť treba a ktoré má zároveň výhradne k dispozícii iba žalobca.

Ďalšie vyzývanie a „nútenie“ banky, aby svoj nárok preukázala už možné nebolo, pretože by predstavovalo porušenie rovnosti účastníkov konania.

O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 142 ods.1 O.s.p. tak, že neúspešný žalobca na ich náhradu právo nemá, a úspešná žalovaná náhradu trov konania nežiadala.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne v 3 vyhotoveniach na Okresný súd Prešov, pričom odvolanie musí mať náležitosti uvedené v ust. § 205 ods. 1 a 2 O. s. p..

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.